

Civilinė byla Nr. e2-888-743/2022

Teismo proceso Nr. 2-27-3-00007-2022-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 2.4.2.12.2; 3.2.6.5 (S)

ALYTAUS APYLINKĖS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. balandžio 12 d.

Lazdijai

Alytaus apylinkės teismo Lazdijų rūmų teisėja Asta Vailionienė,

sekretoriaujant Samantai Stankevičiūtei,

dalyvaujant ieškovui J. T., jo atstovui advokatui Juliui Jasaičiui,

atsakovės atstovui Kęstučiui Jasiulevičiui,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovo J. T. ieškinį atsakovei Lazdijų rajono savivaldybės administracijai dėl nuosavybės teisės gynimo.

Teismas

n u s t a t ė:

Ieškovas ieškiniu prašo įpareigoti atsakovę nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) įrengti įvažiavimą į J. T. priklausantį žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini) per šešis mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, apie numatomų darbų pradžią informuojant pareiškėją ne vėliau kaip prieš dešimt darbo dienų (t. 1, el. b. l. 1–4).

Ieškinys grindžiamas šiais argumentais. Lazdijų rajono savivaldybės administracija 2019 m. baigė kelio Nr. LZ8220 Kalveliai–Šlavantai per ieškovui nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), remonto darbus. Kelias nutiestas nuo 4 m iki 10 m pločio praplatinant esamą kaimo keliuką,ėjusį per nurodytą ieškovo žemės sklypą, palei kelią iškasti melioracijos grioviai, dėl ko ieškovas nebeteko galimybės įvažiuoti į jam priklausantį žemės sklypą. Dar vykstant kelio darbams, ieškovas darbininkams nurodė įvažiavimo į buvusią sodybą ribas prie šalia kelio ieškovo išlikusios sodybos aiškiai matomų pamatų, darbininkai kuoliukais paženklino ieškovo nurodytą įvažiavimo vietą ir žadėjo palikti įvažiavimą, tačiau to nepadarė. Iškasus griovius ir paaukštinus kelio žemės sankasą, praplatinus kelią, ieškovas nebegali įvažiuoti į jam priklausantį žemės sklypą, kuriame ketina atkurti buvusią sodybą. Ieškovo atstovas 2020 m. gruodžio 21 d. raštu kreipėsi į Lazdijų rajono savivaldybės administraciją, prašydamas įrengti panaikintą įvažiavimą į ieškovo žemės sklypą. Atsakydama atsakovė nurodė, kad nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) įrengs įvažiavimą į J. T. priklausantį žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), darbus atliks esant tokiems darbams vykdyti palankioms oro sąlygoms, tačiau iki šiol įvažiavimas į ieškovo žemės sklypą neįrengtas.

Pateikdamas teisinius argumentus, ieškovas nurodo, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.98 straipsnyje nustatyta, kad savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu. Nagrinėjamu atveju ieškovas siekia atkurti buvusį įvažiavimą į savo žemės sklypą nuo kelio, kuris po atsakovo kelio remonto buvo panaikintas (CK 1.138 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Kasacinio teismo praktikoje dėl CK 4.98 straipsnyje įtvirtinto savininko teisių gynimo būdo pasisakyta, kad ieškovas, pareiškęs negatorinį ieškinį, turi įrodyti du dalykus: 1) kad jis yra turto savininkas; 2) kad jo teisės yra pažeistos. Savininkas neturi įrodinėti, kad jo teises pažeidžiantis asmuo elgiasi neteisėtai. Priešingai, esant įrodytiems pirmiau nurodytiems faktams, atsakovas turi įrodyti, jog jo elgesys visiškai atitinka teisės aktų reikalavimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. liepos 9 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-344/2012; 2016 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-527-695/2016). Nagrinėjamu atveju abi minėtas sąlygas įrodo ieškovo pateikti įrodymai.

Atsižvelgęs į tai, prašo ieškinį patenkinti ir priteisti bylinėjimosi išlaidas.

Atsakovė su ieškiniu iš dalies sutinka. Atsakovė sutinka dėl ieškovė reikalavimo įrengti įvažiavimą, tačiau nesutinka, kad privalo atlyginti ieškovui jo turėtas bylinėjimosi išlaidas. Atsakovės pozicija grindžiama šiais argumentais. Lazdijų rajono savivaldybės administracija 2021 m. vasario 17 d. raštu Nr. 1-491 „Dėl nuovažos į žemės sklypą įrengimo“ informavo ieškovą, kad Lazdijų rajono savivaldybės administracija atsižvelgs į J. T. prašymą ir nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) įrengs įvažiavimą į J. T. priklausantį žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini). Darbus atliks vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) juostos (valstybinės žemės) ribose, esant tokiems darbams vykdyti palankioms oro sąlygoms. 2021 metais įrengti įvažiavimo į J. T. priklausantį žemės sklypą nepavyko, nes lėšos nebuvo numatytos 2021 metų Lazdijų rajono savivaldybės biudžete, o rasti papildomų finansavimo šaltinių nepavyko, kaip buvo tikėtasi rengiant atsakymą pareiškėjui. Atsakovė neatsisako ieškovui nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) įrengti įvažiavimą į jam priklausantį žemės sklypą. Atsakovė iki 2022 metų spalio 1 d. įrengs ieškovui įvažiavimą į jam priklausantį žemės sklypą (duomenys neskelbtini).

Pažymi, kad Lazdijų r. savivaldybės administracijos lėšos yra ribotos, trūkstant jų, ji negalėjo ieškovo prašymo dėl įvažiavimo įrengimo patenkinti anksčiau, todėl mano, kad neturėtų mokėti bylinėjimosi išlaidų ieškovui.

Byloje nustatyta, kad Lazdijų rajono savivaldybės administracija 2019 m. atliko kelio Nr. LZ8220 Kalveliai–Šlavantai, kuris eina per ieškovui nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), remontą. Remonto atlikimo metu, iškasus griovus šalia kelio ir neįrengus įvažiavimo į ieškovui priklausantį žemės sklypą, ieškovas negali į jį įvažiuoti. Šios teismo išvados grindžiamos šiais įrodymais.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas patvirtina, kad (duomenys neskelbtini) įregistruotas kelias Nr. LZ8220, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kurio savininkas Lazdijų rajono savivaldybė (t. 1, el. b. l. 5). 5,1200 ha ploto žemės sklypas (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), priklauso J. T.; išrašė nurodyta, kad žemės sklype yra 0,2500 ha užstatyta teritorija, kadastro duomenų nustatymo data (duomenys neskelbtini) (t. 1, el. b. l. 6–9). Iš kadastro žemėlapiu ištraukus, žemės sklypo abriso matyti, kad J. T. priklausantis žemės sklypas, kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), šiaurėje ribojasi su žemės sklypais, kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini), tarp kurių iki ieškovo žemės sklypo prieina (duomenys neskelbtini) (t. 1, el. b. l. 10–12). Fotonuotraukos patvirtina, kad įrengus kelią Nr. LZ8220, privažiavimo prie ieškovo žemės sklypo nėra (t. 1, el. b. l. 13–16). Kelio, gatvės ir jo sudėtinių dalių kadastro

duomenys patvirtina, kad (t. 1, el. b. l. 17–38) 2020 m. sausio 10 d. aktu kelias Nr. LZ8220 Kalveliai–Šlavantai, esantis (duomenys neskelbtini), perduotas Lazdijų rajono savivaldybės administracijai (t. 1, el. b. l. 39). 2020 m. gruodžio 21 d. raštu ieškovo atstovas kreipėsi į Lazdijų r. sav. administraciją prašydamas įrengti įvažiavimą į jam priklausantį žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), kadangi nutiesus (duomenys neskelbtini), privažiavimas į jo žemės sklypą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), neįrengtas (t. 1, el. b. l. 41). 2021 m. vasario 17 d. raštu Lazdijų rajono savivaldybės administracija pranešė ieškovui, kad įrengs įvažiavimą nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 (duomenys neskelbtini) į J. T. žemės sklypą esant palankioms oro sąlygoms (t. 1, el. b. l. 42). Iš Veisiejų seniūnijos Kalvelių kaimo (duomenys neskelbtini) gatvės (LZ8220) paprastojo remonto aprašo matyti, kad 2018 m. suplanuotas 1 000 m ilgio 5 m pločio kelio Leipalingis–Lazdijai–Kalvarija (Nr. LZ8220) paprastasis remontas; pagal techninę specifikaciją žemės sankasa nebus platinama, kelio trasa liks nepakitusi, t. y. maksimaliai priderinta prie esamos situacijos, kad nebūtų pažeisti trečiųjų asmenų interesai (t. 1, el. b. l. 43–49). Faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2021 m. liepos 8 d. raštas patvirtina, kad po paprastojo remonto patikrinus (duomenys neskelbtini) esantį J. T. žemės sklypą, kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), nustatyta, kad žemės sklypą dalija viešo naudojimo kelias – (duomenys neskelbtini), kelio būklė pagerinta, išpjauti grioviai, kelio plotis su kelio elementais yra 10 m (t. 1, el. b. l. 50–55). Kelio planai ir kelio sudedamųjų dalių kadastro duomenys patvirtina, kad įvažiavimas į žemės sklypą kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) (kvadrato Nr. 2), nenumatytas (t. 1, el. b. l. 108–125).

Teismas

k o n s t a t u o j a :

I. Dėl įpareigojimo įrengti įvažiavimą

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintas fundamentalus nuosavybės neliečiamumo principas. Aiškindamas šią nuostatą Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimas), kad Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinti nuosavybės neliečiamumas ir apsauga reiškia, jog savininkas turi teisę valdyti jam priklausantį turtą, juo naudotis ir disponuoti, taip pat teisę reikalauti, kad kiti asmenys nepažeistų šių jo teisių, o valstybė turi pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsimosi į ją. Nuosavybės teisė yra suprantama kaip teisė savo (savininko) nuožiūra, tačiau nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis).

CK 4.98 straipsnyje įtvirtintas savininko teisių gynimo būdas – negatorinis ieškinys. Remdamasis CK 4.98 straipsniu savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu. Būtent tokį ieškinį reiškia ieškovas, prašydamas įrengti įvažiavimą į jam priklausantį žemės sklypą.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, pasisakydamas dėl CK 4.98 straipsnio aiškinimo ir taikymo, yra konstatavęs, kad ieškovas, pareiškęs negatorinį ieškinį, turi įrodyti du dalykus: 1) kad jis yra turto savininkas; 2) kad jo teisės yra pažeistos. Savininkas neturi įrodinėti, kad jo teisės pažeidžiantis asmuo elgiasi neteisėtai. Priešingai, esant įrodytiems pirmiau nurodytiems faktams, atsakovas turi įrodyti, jog jo elgesys visiškai atitinka teisės aktų reikalavimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. liepos 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-344/2012, 2020 m. balandžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3-K-3-101-248/2020). Išvadai daryti, kad savininko teisės yra pažeistos, reikia nustatyti aplinkybes, kad asmuo be teisinio pagrindo atliko veiksmus ar kitaip sudarė sąlygas, dėl kurių daikto savininkas neturi galimybės daiktu naudotis pagal paskirtį arba

naudojimasis nuosavybės teise yra kitu būdu suvaržytas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-143-695/2019, 33 punktas).

Nagrinėjamoje byloje aukščiau aptarti įrodymai patvirtina, kad ieškovui nuosavybės teise priklauso žemės sklypas, kurio kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), pro kurį eina kelias – (duomenys neskelbtini). Kelio paprastojo remonto aprašas, kelio ir jo sudėtinių dalių kadastro duomenys bei faktinių aplinkybių konstatavimo aktas patvirtina, kad keliui atliktas paprastas remontas, sutvarkant kelio dangą bei praplatus važiuojamąjį kelio dalį nuo 5 m iki 8 m (važiuojamoji dalis) ir iki 10 m (su kelio elementais). Šie įrodymai patvirtina ir tai, kad atliekant kelio remontą, įrengtos nuovažos ir įvažiavimai. Tačiau sugretinus kadastro žemėlapių ištrauką su pateiktais kelio planais, įrengtomis nuovažomis ir įvažiavimais matyti, kad į ieškovo žemės sklypą (kadastro žemėlapių ištraukoje pažymėtas Nr. 110, įvažiavimas neįrengtas (kelio plano dalis, pažymėta kvadratu Nr. 2). Fotonuotraukos patvirtina, kad šalia kelio išpjovus griovius ir neįrengus įvažiavimo, įvažiavimas į ieškovo žemės sklypą negalimas. Šiame kontekste teismas konstatuoja, kad ieškovas įrodė aplinkybę, kad jis yra turto – žemės sklypo, kadastro Nr. (duomenys neskelbtini) savininkas, o po atlikto paprastojo kelio LZ8220 – (duomenys neskelbtini), remonto, atsakovei neįrengus įvažiavimo, jis į šį žemės sklypą įvažiuoti negali, t. y. jo teisė naudotis žemės sklypu yra pažeista.

Atsižvelgus į tai, ieškovo ieškinys tenkintinas.

II. Dėl bylinėjimosi išlaidų

Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 93 straipsnio 1 dalis).

Ieškovo turėtas bylinėjimosi išlaidas sudaro 385 Eur: 85 Eur žyminis mokestis, kurio sumokėjimą patvirtina mokėjimo nurodymai (t. 1, el. b. l. 57, 650), 300 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, kurias patvirtina pinigų priėmimo kvitai (t. 1, el. b. l. 58–59).

Išlaidos ieškovo advokato pagalbai apmokėti, atsižvelgus į tai, kad ieškovo atstovas surašė ieškinį, atstovavo teismo posėdyje, kuris truko 1 val., pagrįstos ir neviršija 2004-04-02 Lietuvos Respublikos Teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-85 „Dėl rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio patvirtinimo“ nustatytų maksimalių dydžių.

Ieškinys tenkinamas visiškai, todėl ieškovo turėtos bylinėjimosi išlaidos priteistinos iš atsakovės (CPK 93 straipsnio 1 dalis).

Nors atsakovė nesutinka, kad ji turi pareigą atlyginti šias išlaidas, nes įvažiavimas neįrengtas dėl lėšų trūkumo, tačiau teismas su šiais atsakovės argumentais nesutinka. Nekilnojamojo turto registro duomenys patvirtina, kad ieškovo žemės sklypas įregistruotas nekilnojamojo turto registre nuo (duomenys neskelbtini). Iš išrašo matyti, kad jau tuo metu buvo duomenys apie tai, kad žemės sklype 0,2500 ha ploto žemės sklype užima statiniai. Taigi, net ir nesant nustatytam sodybvietės faktui, atsakovė, elgdamasi sąžiningai ir rūpestingai, turėjo suvokti, kad kiekvienas turto savininkas turi turėti galimybę patekti į savo nuosavybę, todėl planuodama kelio remontą, turėjo užtikrinti, kad įvažiavimas būtų numatytas plane ir įrengtas remonto atlikimo metu. Nors į dalį žemės sklypų įvažiavimai įrengti, tačiau į ieškovo žemės sklypą įvažiavimas nuo 2019 m. neįrengtas. Šiame kontekste sprendžiama, kad atsakovė nesiėlgė rūpestingai ir atsakingai, todėl privalo atlyginti ieškovo dėl

bylinėjimosi patirtas išlaidas, nes priešingas sprendimas šioje dalyje pažeistų teisingumo principą (CK 1.5 straipsnio 4 dalis).

Valstybė išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų siuntimu nepatyrė.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259, 268, 270 straipsniais,

n u s p r e n d ž i a :

J. T., a. k. (duomenys neskelbtini), ieškinį patenkinti visiškai.

Įpareigoti Lazdijų rajono savivaldybės administraciją, įstaigos kodas 188714992, ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos nuo vietinės reikšmės kelio Nr. LZ8220 – (duomenys neskelbtini), įrengti įvažiavimą į J. T., a. k. (duomenys neskelbtini), priklausantį žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), apie numatomų darbų pradžią informuojant savininką ne vėliau kaip prieš dešimt darbo dienų.

Priteisti iš Lazdijų rajono savivaldybės administracijos, įstaigos kodas 188714992, 385 Eur (tris šimtus aštuoniasdešimt penkis eurus) J. T., a. k. (duomenys neskelbtini), bylinėjimosi išlaidų.

Sprendimas per trisdešimt dienų nuo jo priėmimo dienos gali būti apskūstas apeliaciniu skundu Kauno apygardos teismui, skundą paduodant per Alytaus apylinkės teismo Lazdijų rūmus.

Teisėja Asta Vailionienė